

Як повернути собі концентрацію та увагу

7 листопада 2024

Вступ

Частина 1.

Визначення:

- Концентрація - величина, яка характеризує кількість даного компонента у багатокomпонентній системі чи середовищі.
- Концентрація уваги - кількість уваги, яку здатна утримати людина на предметі або дії.
- Увага - це зосередження на певних фрагментах інформації з усього, що нас оточує, ігноруючи решту.

Увага:

– **میمовільна** - не пов'язана з цілеспрямованою діяльністю і вольовим зусиллям. Увага людини залучається самим подразником, щось цікаве, емоційно насичене, захопливе. Механізми мимовільної уваги спільні у людей із тваринами: «Що трапилось?».

– **довільна** - має цілеспрямований характер і вимагає вольового зусилля. Цей вид уваги існує тільки в людини - людина довільно може зосереджувати свою увагу то на одному, то на іншому об'єкті.

– **післядовільна** - вид уваги, яка виникає після того, як свідоме зосередження на певному об'єкті переходить у невимушене. Сприяє найінтенсивнішій та найпліднішій розумовій діяльності, високій продуктивності усіх видів праці.

Характеристики уваги:

1. Зосередженість - це здатність утримувати увагу на якому-небудь об'єкті.

2. Стійкість уваги - здатність тривалий час утримувати увагу на будь-якому об'єкті, не відволікаючись.

Залежить від: складності завдання, наявності перешкод, установки й інтересу, особливостей нервової системи.

3. Здатність до перемикавання уваги - навмисне її переведення з одного об'єкта на інший, з одного виду діяльності на інший.

Виділяють *повне* та *неповне* перемикавання. У першому випадку попередня діяльність не гальмує ту, на яку була перемкнута увага. У другому після перемикавання періодично відбувається повернення до попередньої діяльності.

4. Розподіл уваги – здатність розосередити увагу на значному просторі, паралельно виконувати кілька видів діяльності або робити кілька різних дій.

5. Обсяг уваги – це кількість об'єктів, які можуть сприйматися одночасно з достатнім для їх розрізнення ступенем ясності .

Концентрація уваги:

нестача уваги:

- розсіяність
- неуважність
- низька працездатність
- важкість сприйняття
- дезорганізація
- прокрастинація

«норма»:

- цілеспрямованість
- швидкість рішень
- зосередженість
- легке засвоєння
- уважність

гіперувага:

- зацикленість
- перфекціонізм
- перенапруження

7 листопада 2024

Перевірте рівень своєї уваги:
Назвіть колір, яким надруковано слово:

жовтий синій помаранчевий червоний
синій фіолетовий білий чорний
червоний помаранчевий синій жовтий
зелений рожевий червоний зелений
чорний блакитний фіолетовий білий

Перевірте рівень своєї уваги:

Рахуйте від 1 до 40 уникаючи:

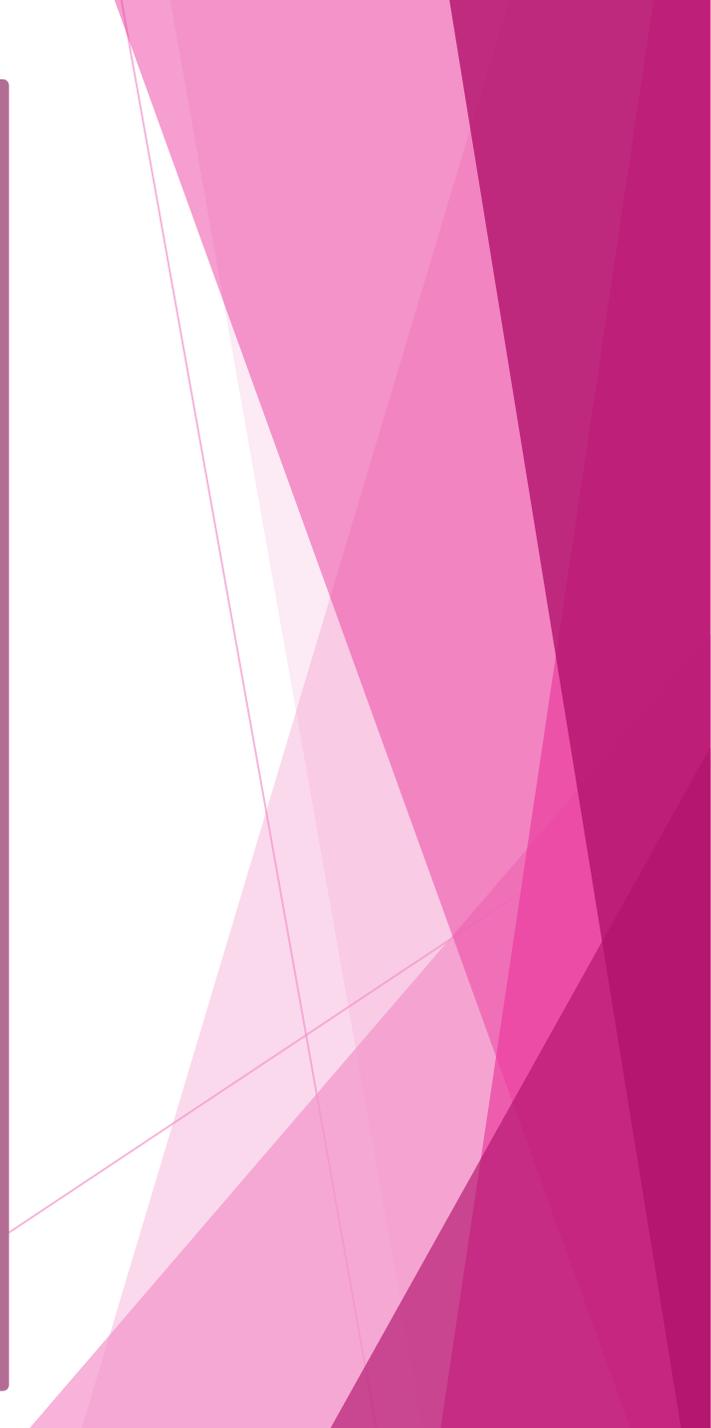
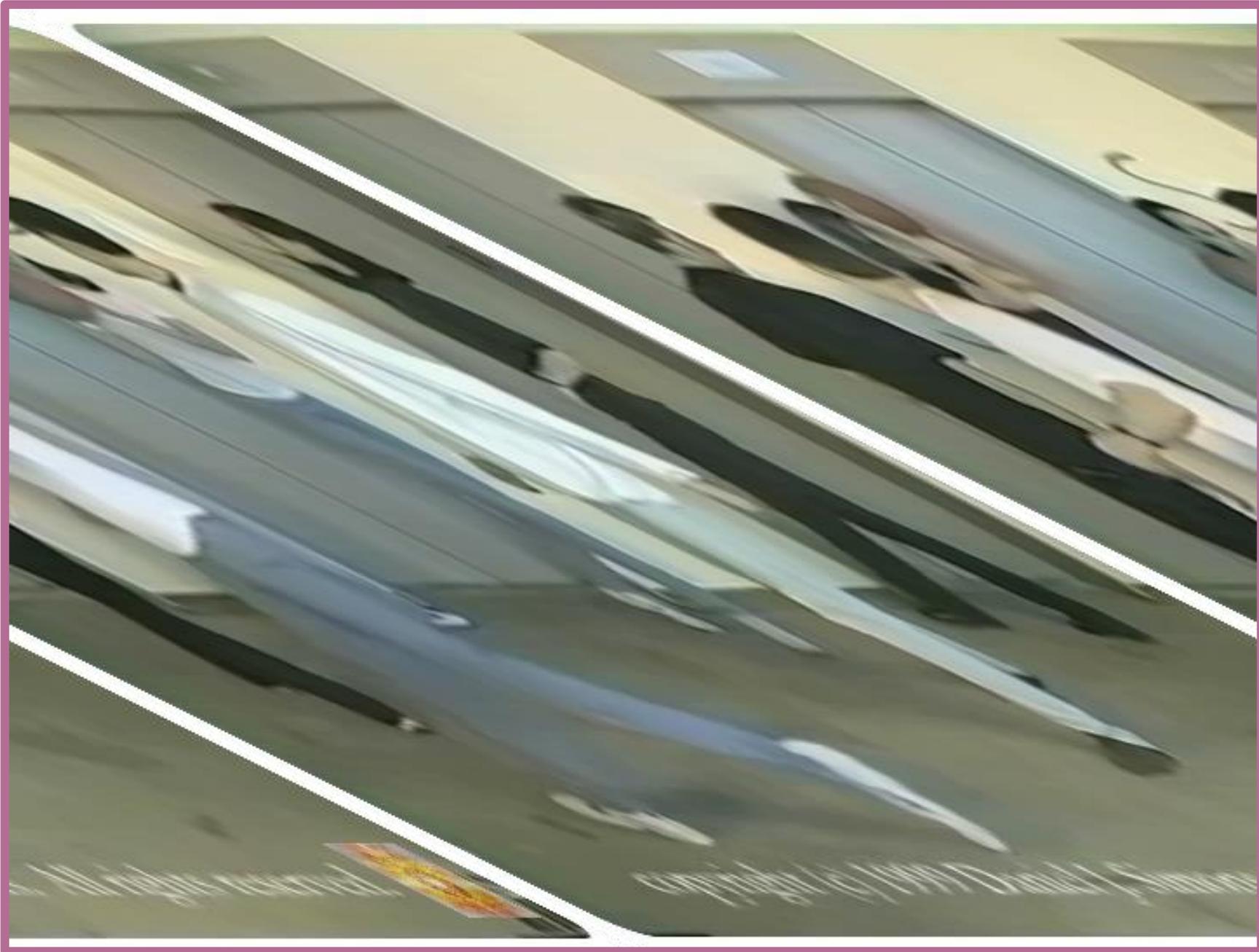
- **число 3**
- **чисел, що діляться на 3**
- **числа, де є у складі 3**

7 листопада 2024

Перевірте рівень своєї уваги:

**Порахуйте скільки передач роблять
гравці у білих майках:**

7 листопада 2024

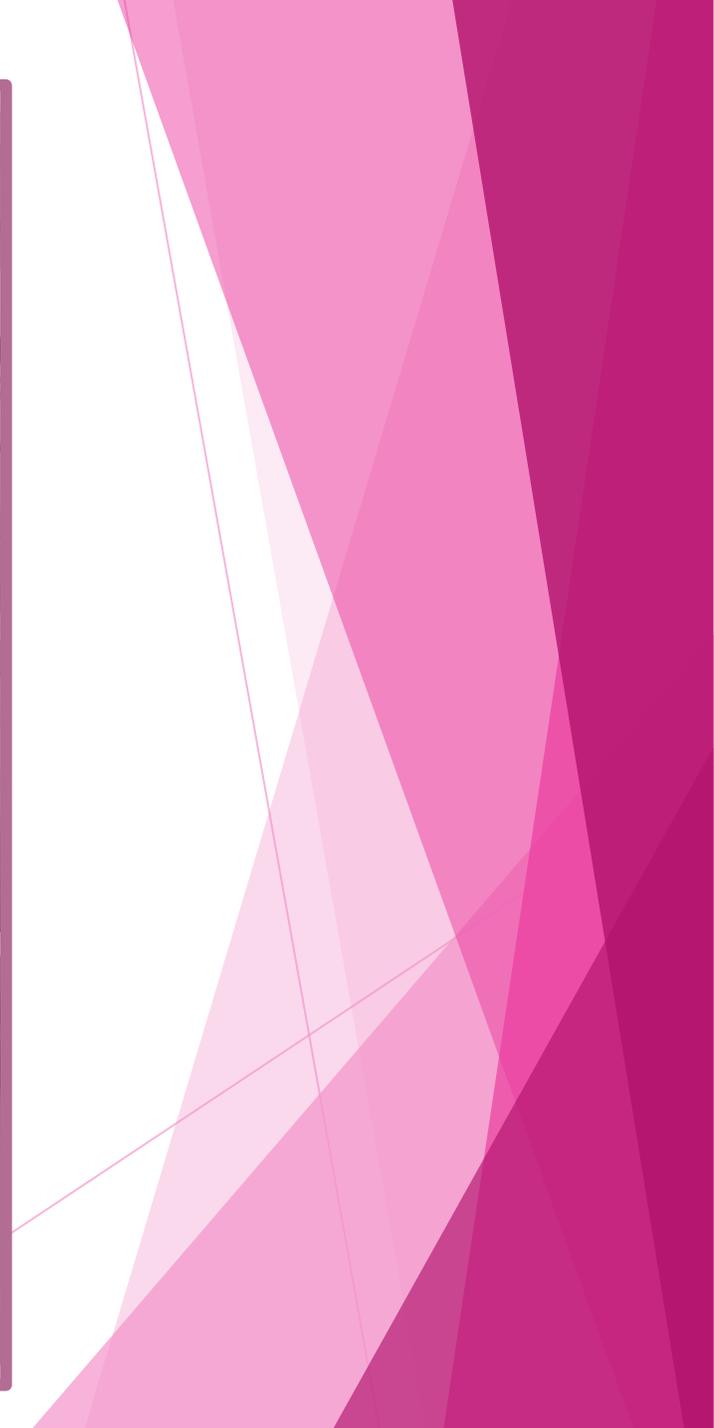
Вірна відповідь:

15

7 листопада 2024

А чи помітили ви чорну мавпу?

7 листопада 2024

Частина 2.

**Причини та симптоми зниження
концентрації уваги**

Симптоми зниження концентрації уваги:

- Неможливість сфокусувати увагу на одному завданні або ситуації. Дії для досягнення мети можуть бути, але вони безрезультатні. Наприклад, людина може кілька разів перечитати абзац тексту, але так і не зрозуміє, що там написано.
- Непосидючість. Людині складно перебувати у фізичному спокої, вона жадає хаотичних та активних дій.
- Імпульсивність. Людина схильна до швидких, не продуманих реакцій та дій.
- Метушливість. Людина поспішає якнайшвидше завершити будь-яку справу, не звертаючи увагу на якість і досягнутий результат.
- Втома. Людина часто відчуває занепад сил.
- Підвищена дратівливість і нервова збудливість.
- Сонливість і оглушеність - концентрація уваги вислизає через байдужість і відсутність мотивації.

Причини зниження концентрації уваги:

Психологічні причини:

- Стрес та перевантаження.
- Тривога.
- Депресія. Апатія.
- Монотонія.
- Синдром дефіциту уваги/гіперактивності (СДВГ, РДУГ).
- Втома.

Причини зниження концентрації уваги:

Медичні причини:

- Порушення та погана якість сну.
- Хронічний біль.
- Хвороби щитоподібної залози.
- Дефіцит вітамінів групи В.
- Побічна дія ліків.
- Психічні захворювання.
- Органічні порушення ЦНС.

Причини зниження концентрації уваги:

Спосіб життя:

- Погане харчування.
- Зневоднення.
- Нестача фізичної активності.
- Зловживання алкоголем або наркотиками.
- Велика кількість часу перебування у соціальних мережах.
- Намагання завжди робити кілька справ одночасно.

Причини зниження концентрації уваги:

Інші причини:

- Галаслива атмосфера довкола.
- Гормональні зміни.
- ...

ВІЙНА

Частина 3.

Відновлення концентрації та уваги

1. З'ясувати та, якщо можливо, усунути причину зниження концентрації.
2. Забезпечити, наскільки можливо, безпеку фізичну, психологічну та ментальну.
3. Налагодити образ життя та роботи чи навчання:
  - сон
  - харчування та вітаміни
  - планувати діяльність
  - розставляти пріоритети
  - відпочивати та розслаблятися
  - тренувати увагу та мозок

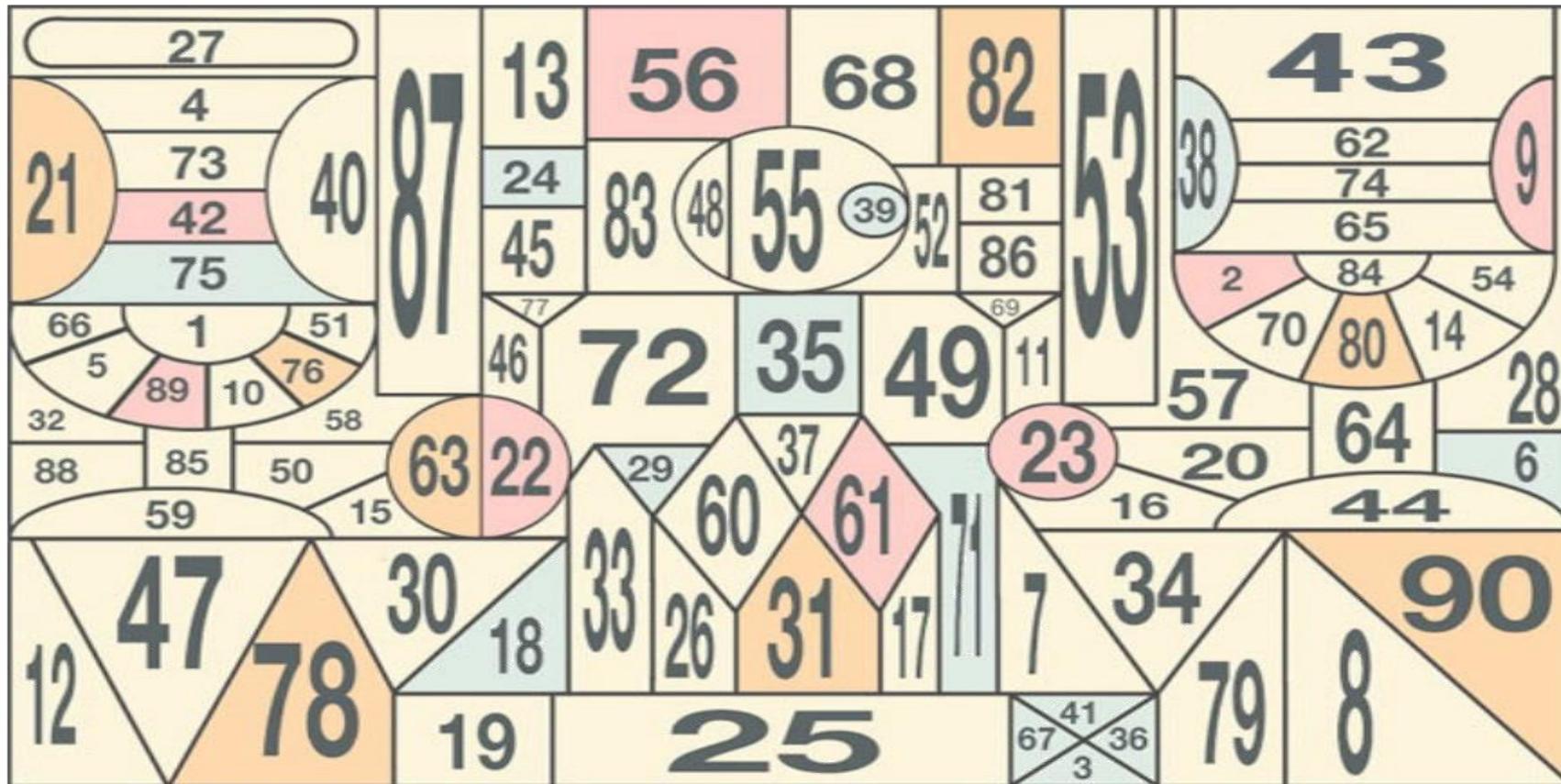
Вправи для тренування

- Вимагають додаткового часу
- Можливо робити «в дорозі»

Таблиці Шульте:

9	12	18	14	16
10	21	5	15	7
23	17	24	20	1
6	4	19	11	8
25	22	3	13	2

Таблиці Шульте:

Коректурна проба:

Завдання:

підресліть «ї», закресліть «а»

ї	р	к	с	ь	т	и	г	р
ж	б	і	л	к	а	ь	ф	а
а	о	в	о	в	к	ї	ш	п
к	б	ь	н	а	у	ж	о	д
й	е	щ	е	п	а	н	г	р
к	р	ф	л	е	в	л	ф	т

Коректурна проба:

Споглядання:

- ✓ Сядьте за стіл і покладіть перед собою який-небудь невеликий предмет: кільце, монетку, шпильку тощо.
- ✓ Протягом 5 хвилин намагайтеся утримувати свою увагу на цьому предметі.
- ✓ Якщо увага переключатиметься на щось інше (а це обов'язково станеться), спокійно повертайте її до об'єкта.
- ✓ Обов'язково ведіть статистику: скільки разів ви відволіклися, щоб побачити прогрес.
- ✓ Можливо виконувати будь-де, сидіти за столом не обов'язково.

Дихання:

- ✓ Ця вправа допомагає не тільки підвищити зосередженість перед важливою справою, але й оперативно усунути зайве хвилювання, наприклад, перед публічним виступом.
- ✓ Дихаючи трохи глибше, концентруйтеся на процесі дихання.
- ✓ Детально відстежуйте подумки, як повітря проникає через дихальні шляхи у ваші легені, повільно наповнює та розширює їх.
- ✓ А потім, після паузи, так само повільно залишає їх, проходячи в зворотному напрямку.
- ✓ Час виконання — за обставинами. Працюйте 3-5 хвилин.

«Поверхня озера»:

- ✓ Особливо ефективно для зниження зайвої емоційності та внутрішньої зосередженості.
- ✓ Уявляєте перед внутрішнім зором абсолютно тиху, безвітряну поверхню озера.
- ✓ Поверхня озера цілком спокійна, безтурботна, гладка, відбиває прекрасні береги водойми. Вода озера дзеркальна, чиста, рівна, відбиває синє небо, білосніжні хмари та високі дерева.
- ✓ Просто милуйтеся поверхнею цього озера, налаштовуючись на його спокій та безтурботність.
- ✓ Працюйте 5-10 хвилин, можна описувати картинку, подумки перераховуючи все, що на ній зображено.

«Розслаблення подумки»:

- ✓ Сядьте зручно, але по можливості прямо, спина рівна.
- ✓ Внутрішнім поглядом почніть оглядати і розслабляти частини свого тіла, на які ви спрямовуєте свій фокус уваги.
- ✓ Спочатку направте увагу на ступню правої ноги, зупиняйтеся на цій області на декілька секунд, внутрішньою командою повністю розслабте її, піднімайтеся вище.
- ✓ Далі фіксуйте увагу на литковій області правої ноги, повністю розслабте. Далі піднімайтеся до області коліна, відчуйте і розслабте її. Ще вище. Потім ліву ногу.
- ✓ Далі область тазу. Область живота. Грудної клітки. І так далі.
- ✓ Не поспішайте.
- ✓ Це гарний спосіб не тільки тренувати концентрацію, але й відпочити непомітно для оточення.
- ✓ Зазвичай на цю вправу потрібно 5-7 хвилин.

«Сфінкс»

- ✓ Оберіть зручну позу - сидячи або стоячи.
- ✓ Зафіксуйте в увазі цю позу та залишайтеся нерухомо, не ворушачись, зупиняючи будь-які мимовільні м'язові рухи.
- ✓ Стан розслаблений, напружуватися не потрібно.
- ✓ Думки відпустіть, дозвольте їм також розслаблено приходити та йти, не спрямовуючи їх спеціально.
- ✓ Тривалість виконання 15 хвилин.

«Муха»:

1. вгору, вниз, вліво, вправо
2. не вилітати за межі квадрата
3. заборона зворотнього ходу

Канали сприйняття:

- ✓ Заплющіть очі.
- ✓ Почуйте всі звуки довкола.
- ✓ Відчуйте всі запахи.
- ✓ Відчуйте як одяга торкається тіла, доторкніться до чого-небудь.
- ✓ Відчуйте смак їжі.

Висновки:

Відповідальність за наше психічне, фізичне та ментальне здоров'я лежить на нас.

І в нас є все, щоб бути щасливими.

Психологічний комфорт студентів під час
навчання
Магістри 1 рік навчання

**Соціально-психологічний центр
КНУКіМ**

098 113 00 73

Людмила Миколаївна

914а головний корпус

@KNUKIM_PSYCHOLOGICAL_CENTER